

Indstillingen blev gjort, vare de 14 Dage og den ene Maaned forlængst forløbne. Ellers havde Provsten næppe heller første Gang skaanet dem. Desuden har den højtærede Minister selv udtalt, at, hvis Nr. 2 ikke havde været udnævnt til et andet Embede, saa vilde Ministeren have udnævnt ham. Det tyder ogsaa paa, at han opfyldte Betingelserne for at udfylde Embedet. Den højtærede Minister udtalte, at den, man havde ansat, var bleven ansat, fordi Amtmanden havde udtalt, at der var Stemning netop for ham i Kommunen. Jeg skal hertil svare, at det vilde have været heldigt, om den højtærede Minister i Stedet for at henvende sig til Amtmanden havde henvendt sig til Kommunalbestyrelsen, Sogneraadet, og der havde spurgt, hvilken Stemning der var i Kommunen. Det vilde have været heldigere end at henvende sig til Amtmanden, som ikke kunde vide, hvilken Stemning der var i Sognet. Det er i øvrigt i højeste Grad mærkværdigt, at Amtmanden kan have givet den Besked, at det skulde være den Mand, Sognets Beboere helst af alle vilde have, thi jeg har faaet oplyst fra paalidelig Kilde, at Beboerne og Sogneraadet allerminst af alle vilde have den, der blev ansat, og — vel at mærke — dette havde man forud meddelt Skoledirektionen. Det ser noget odiøst ud, naar man forud har meddelt Skoledirektionen, at man mindst af alle ønsker en bestemt Mand, og saa netop denne Mand bliver udnævnt af den højtærede Minister. Man mener der i Sognet, at han er uheldig som Lærer og er meget lidet duelig som Kirkesanger, og man lagde just i Sognet megen Vægt paa at faa en dygtig Kirkesanger, af hvilken Grund man egentlig helst vilde have den Mand, der var indstillet som Nr. 2. Sogneraadet bestaar i lige Grad af Højremænd og Venstremænd, og Formanden er Højremand. Alligevel er Sogneraadet enstemmig imod, at den Lærer, som er kaldet, faar Embedet. Det er altsaa ikke politiske Grunde, man gør gældende, men uden Hensyn til de politiske Meninger har Udnævnelsen kun mødt Modstand i hele Sogneraadet. Jeg kan tilføje, at Sogneraadet handler i inderligste Overensstemmelse med alle Beboerne.

Naar den højtærede Minister siger, at man saa godt som altid fra den kaldsberettigedes Side tager Hensyn til de Indstillinger, der komme fra Kommunalbestyrelsen, saa skal jeg svare, at det kommer jo ikke an paa, om man er mer eller mindre velvillig over for disse Indstillinger.

Her er ikke Tale om en Naadessag, men om at hævde en Ret, som Lovgivningen har givet Befolkningen, og her er ikke Spørgsmaal om, hvorvidt den kaldsberettigede saa godt som altid eller næsten altid eller omvendt næsten aldrig tager Hensyn til de Indstillinger, der komme fra Sogneraadet, men det drejer sig om, hvorvidt Kommunalbestyrelsernes lovlige Ret bliver fyldstgjort, og om de kaldsberettigede gaa frem efter de Regler, Lovgivningen foreskriver. Jeg skal for Resten oplyse, hvad jeg ved, men ikke her kan dokumentere, at man flere Gange, siden Seminarieloven traadte i Kraft, har ansat yngre Lærere ved Konstitution med Tilsidesættelse af ældre Lærere — jeg beklager ikke dette, men jeg oplyser det kun som et Faktum til Forklaring af, at man ogsaa kunde have gjort det i dette Tilfælde. Men for Resten har den højtærede Kultusminister misforstaaet mig, naar han troede, at det, det for mig drejede sig om, netop var Hørstedssagen. Nej, hvad jeg vilde paaanke, det var det, som har mere almindelig Betydning og ikke særlig Hørstedssagen, som nærmest har lokal Betydning. Jeg vilde særlig fremdrage den Skrivelse, som den højtærede Kultusminister har udsendt den 12te Oktober 1897. Den er en Fortolkning af Loven af 8de Marts 1856 § 9, og det en Fortolkning, som intet Menneske kan hævde Rigtigheden af. Thi efter at der allerede ved forskellige Skrivelser siden 1856 var slaaet fast, at „skikket og værdig“ vilde sige relativt skikket og værdig, saa at de ikke blot vare skikkede og værdige i Almindelighed, men ogsaa i det enkelte foreliggende Tilfælde, og efter at det var sagt, at alle 3 skulde være skikkede og værdige, saa er der i denne Skrivelse tilføjet den Bestemmelse, at de 3 Ansøgere skulle ikke blot være skikkede og værdige til Embedet, men de skulle af samtlige Ansøgere være de mest skikkede og mest værdige. Thi som Grund til Kassationen i Hørsted staar der i Kultusministerens Skrivelse, at der blandt de øvrige Ansøgere fandtes mange ældre, veltjente Lærere. Altsaa, naar der findes andre ældre, veltjente Lærere, saa kan man kassere Indstillingen, selv om de 3 indstillede kunne siges relativt at være skikkede og værdige til Embedet. Det er det, der har almindelig Betydning — det er det, jeg paaanker, og det er denne Lovfortolkning, som jeg anser for saa utilbørlig, at jeg ikke synes, man kan lade det passere. Jeg havde for Resten med den foregaaende højtærede Kultusminister en lille Bataille angaaende en Præst i Haraldsted, hvor